

2ⁿ PLA ESTRATÈGIC
d'AUTONOMIA
PERSONAL
de les PERSONES JOVES
EXTUTELADES
de les ILLES BALEARS

2021-2025

G CONSELLERIA
O AFERS SOCIALS
I ESPORTS
B

Conselleria d'Afers Socials i Esports

Direcció General d'Infància, Joventut i Famílies

2n Pla Estratègic d'autonomia personal de les persones joves extutelades de les Illes Balears 2021-2025

1a edició - juny de 2021

2ⁿ PLA ESTRATÈGIC
d'AUTONOMIA
PERSONAL
de les PERSONES JOVES
EXTUTELADES
de les ILLES BALEARS

2021-2025

ÍNDIX

PRESENTACIÓ	5
1. JUSTIFICACIÓ I FONAMENTACIÓ TEÒRICA	7
1.1. Justificació i fonamentació teòrica del Pla	7
1.2. Legislació en matèria d'autonomia personal	8
Internacional	8
Nacional	8
Autonòmica	9
2. AVALUACIÓ DEL PRIMER PLA ESTRATÈGIC D'AUTONOMIA PERSONAL DELS/LES JOVES AMB MESURA ADMINISTRATIVA DE LES ILLES BALEARS 2016-2020	11
3. SITUACIÓ ACTUAL DE PERSONES JOVES EN PROCÉS D'EMANCIPACIÓ EN L'ÀMBIT NACIONAL I A LES ILLES BALEARS I DADES QUANTITATIVES SOBRE ELS MENORS AMB ALGUNA MESURA DE PROTECCIÓ	15
3.1. Dades dels joves en procés d'emancipació	15
3.2. Factors de risc	15
3.3. Característiques específiques dels joves que han estat menors estrangers no acompanyats	19
3.4. Dades quantitatives sobre els menors amb mesures de protecció	20
3.4.1. Dades quantitatives sobre persones joves extutelades en l'àmbit estatal	20
3.4.2. Dades quantitatives sobre persones joves extutelades a les Illes Balears	20
4. SEGON PLA ESTRATÈGIC D'AUTONOMIA PERSONAL DE LES ILLES BALEARS 2021-2025	23
4.1. Principis rectors	23
4.2. Principals línies estratègiques, objectius i accions	24
4.3. Elaboració, coordinació, participació, seguiment i avaluació del Pla	24
4.4. Pressupost del Pla	25
BIBLIOGRAFIA I FONTS CONSULTADES	27
ANNEX	29
OBJECTIUS I ACCIONS DEL PLA D'AUTONOMIA PERSONAL DE LES PERSONES JOVES EXTUTELADES DE LES ILLES BALEARS 2021-2025	29

PRESENTACIÓ

Consolidar la Xarxa d'Emancipació de les persones joves extutelades.

El desembre de l'any 2020 finalitzava el primer pla estratègic d'emancipació de les persones joves amb mesures de protecció en procés d'autonomia personal.

La implementació d'aquest primer pla ha suposat un canvi radical en l'atenció d'aquest col·lectiu de persones joves extutelades. En quatre anys hem creat un xarxa d'atenció que dona resposta a aquestes persones joves des de tres grans prestacions. En primer lloc, la renda d'emancipació, una prestació que permet una subsistència econòmica; en segon lloc, accés a habitatges d'emancipació i, en tercer lloc, el suport tècnic per a l'acompanyament d'aquestes persones joves en el seu procés d'emancipació.

Aquest tres pilars que es crearen entre el 2016 i el 2017 han experimentat, per a poder atendre tota la demanda, un increment extraordinari. Hem passat de 36 beneficiaris a l'any 2016 a 330 beneficiaris de renda d'emancipació a l'any 2020. En referència al servei d'habitatge, s'han duplicat el número de places.

Al llarg d'aquest primer pla s'han atès un total de 682 persones joves. Aquest nombres indiquen clarament la necessitat que hi havia a la nostra comunitat autònoma d'abordar de forma seriosa aquesta problemàtica i crear una xarxa que donés resposta a aquesta.

La Xarxa d'emancipació ha estat i és un objectiu prioritari per a la Conselleria d'Afers Socials i Esports. I és per aquest motiu que, sense dilacions, teniu entre les mans el Segon Pla Estratègic d'Emancipació.

Aquest segon pla s'emmarca en un context diferent. Ja no partim de zero. La experiència dels darrers anys ens permet desenvolupar i atendre objectius de consolidació i millora dels tres grans eixos que configuren la Xarxa d'Emancipació, com per exemple cercar alternatives a l'actual model d'habitatge concertat. Per altra banda ja tenim suficient informació per millorar i aprofundir en les propostes del primer pla, a la vegada que especialitzar determinades prestacions. L'accés al món laboral, la sortida dels pisos d'emancipació i la desestigmatització d'aquestes persones joves són, entre d'altres, nous reptes d'aquest segon pla.

És un pla impulsat des de la Conselleria d'Afers Socials i Esports, amb la participació d'equips de la Conselleria d'Educació i Formació Professional, del SOIB, fet de la mà de la FEIAB (Federació d'entitats d'atenció a la Infància de Balears) i de les persones joves extutelades que han aportat una visió més personal i subjectiva que enriqueix la mirada dels objectius. A tots ells, els hi vull traslladar el nostre agraïment per la seva feina i pel seu compromís.

Fina Santiago Rodríguez
Consellera d'Afers Socials i Esports

1. JUSTIFICACIÓ I FONAMENTACIÓ TEÒRICA

1.1. Justificació i fonamentació teòrica del Pla

El Comitè dels Drets de l'Infant (ONU) ha mostrat el desacord respecte de la finalització abrupta de la infància, «quan no s'acompanya del procés de creixement orientat d'una manera gradual envers l'autonomia de la vida adulta». Així mateix, afirma que «no és acceptable que, d'un dia per l'altre, un infant —segons estableix l'article primer de la Convenció— passi a ser adult, sense cap mena d'acompanyament preparatori per a la vida adulta».

Bàrbara (2009) defineix el concepte de *transició a l'autonomia* com la transició a la vida adulta o independent, com un procés vital a fi que tota persona que viu en societat arribi a una plena autonomia i llibertat en la seva pròpia vida. És a dir, és el procés pel qual l'adolescent va assumint nous rols i fa front a noves tasques relacionades amb l'adquisició d'uns nivells d'autonomia cada vegada més grans respecte dels seus adults de referència. Es pot dir que aquest procés acaba quan es pot donar per tancat el procés educatiu del jove, quan troba feina i quan és capaç de mantenir relacions madures i d'establir la seva pròpia llar. Malgrat que la fase intensa d'aquest procés es dona a partir dels 18 anys, la preparació per a aquesta transició comença abans d'arribar a la majoria d'edat.

L'emancipació no és un procés uniforme, sinó que més aviat suposa un ampli ventall d'experiències de transició (Mitchell, 2006), condicionades per l'impacte del context socioeconòmic en el qual estan inserits els joves, així com per variables individuals. En el món occidental s'han anat desdibuixant els marges de l'etapa juvenil, com a resultat, entre altres factors, de la prolongació de la fase formativa i del retard en la inserció en el món laboral i, per tant, de la dificultat per aconseguir la independència econòmica i l'accés a l'habitatge.

Les dificultats es multipliquen per a aquells adolescents que surten del sistema de protecció infantil a l'edat de 18 anys, que són abocats a afrontar la seva independència d'una manera més breu, comprimida, accelerada i arriscada que els seus iguals (Stein, 2006).

L'absència d'un suport familiar efectiu és la tònica en la majoria d'aquests casos. Les seves relacions familiars poden haver desaparegut durant l'acollida o poden haver-se convertit en una font de problemes (Sinclair *et al.*, 2005), atès l'alt nivell de desestructuració, la presència de toxicomanies, problemes de salut mental, etc. D'aquesta manera, el sistema de protecció infantil resulta un pas definitiu i irreversible en la seva biografia (Dixon i Stein, 2005). Per a ells no hi ha l'opció de tornar al niu en temps de dificultat, perquè precisament la carència o el deteriorament d'aquest espai és el que ha marcat les seves vides i ha determinat la necessitat de ser tutelats per l'Administració i passar a ser acollits per una família o llar educativa.

Segons Bàrbara, es reconeixen certes condicions comunes pròpies del col·lectiu d'extutelats, que, encara que és molt divers, comparteix algunes característiques:

- Han fet un itinerari similar com a menors en situació de risc social, pel fet que han patit situacions de dificultat que els han conduït al desemparament i, en conseqüència, a ser tutelats.

- Han viscut durant un període de temps en un centre de menors, sota la tutela de l'Administració.
- Molts han patit algun tipus de maltractament: físic, psíquic, social, sexual, per negligència, etc.
- Es troben en una situació de major vulnerabilitat en relació amb els joves que viuen d'acord amb els paràmetres de la normalitat.
- Amb freqüència, tenen nivells formatius baixos o molt baixos.
- Són obligats a emancipar-se quan arriben a la majoria d'edat.
- Tenen pocs referents adults pròxims efectius, fora de l'àmbit professional.
- Per l'itinerari recorregut al llarg de la seva infància, mostren certa fragilitat emocional i han adoptat certes formes de funcionament que serà necessari que reformulin.

Segons Perojo (2014), entre les característiques més comunes en aquest col·lectiu es destaquen la baixa autoestima, la dificultat d'anticipar les conseqüències dels seus actes i de verbalitzar els sentiments, la impulsivitat/agressivitat, la poca tolerància a la frustració i la necessitat permanent d'estimulació.

En definitiva, ens trobam amb un col·lectiu de joves que ha de fer front a un procés d'emancipació amb més dificultats afegides que la resta de joves.

En aquest context, es fa del tot necessari posar a disposició i/o augmentar els recursos residencials i formatius que ajudin aquestes persones joves, en una primera etapa, a assolir les habilitats i els aprenentatges bàsics per a la seva autonomia; en especial, quant a l'organització de la vida quotidiana i domèstica i a la convivència amb altres companys. En una segona etapa, a través de la formació i la recerca de feina, els han d'ajudar a assolir la inserció laboral, que els permeti adquirir la independència.

Cal dir que cada jove té una història diferent i necessiten, per tant, processos diferenciats en el camí cap a l'autonomia.

En la disposició addicional única de la Llei 7/2015, de 10 d'abril, per la qual s'estableix el marc regulador dels processos d'autonomia personal de menors que han estat sotmesos a una mesura de protecció o reforma, es menciona l'elaboració d'un pla integral que inclogui les accions i els objectius per fer realitat l'existència d'una xarxa de suport eficaç per als joves inclosos en un programa d'autonomia personal. És per això que es va elaborar el primer Pla Estratègic d'Autonomia Personal dels/les Joves amb Mesura Administrativa de les Illes Balears, vigent durant els anys 2016-2020.

Aquest 2n Pla Estratègic respon a la necessitat de donar continuïtat a l'anterior i serà vigent des de l'any 2021 fins al 2025. La pretensió és, doncs, acompanyar les persones joves en el seu procés d'emancipació i donar-los suport. Així, aquest Pla s'adreça principalment a les persones joves extutelades, encara que també es poden beneficiar dels serveis que ofereix els joves que han estat sotmesos a una mesura de justícia juvenil.

1.2. Legislació en matèria d'autonomia personal

Internacional

- Declaració Universal dels Drets de l'Infant, adoptada per l'Assemblea General de l'Organització de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1959.
- Convenció sobre els Drets de l'Infant, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989, ratificada per Espanya el 30 de novembre de 1990 (BOE núm. 313, de 31 de desembre).
- Conveni signat a la Haia el 29 de maig de 1993, ratificat per Espanya l'11 de juliol de 1995, relatiu a la protecció de l'infant i a la cooperació en matèria d'adopció internacional.

Nacional

- Codi civil, en especial el títol VII del llibre I, relatiu a les persones.
- Constitució espanyola de 1978; específicament, l'article 39, que estableix que els poders públics asseguruen la protecció social, econòmica i jurídica de la família, i recull que els infants han de gaudir de la protecció prevista en els acords internacionals que vetlen pels seus drets.
- Els articles 11.4 i 22 *bis* de la Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, de modificació de determinats articles del Codi civil i de la Llei d'enjudiciament civil, modificada per la Llei 26/2015, de 28 de juliol, que modifica el sistema de protecció a la infància i l'adolescència, i per la Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i l'adolescència. S'estableix com a principi rector de l'acció administrativa l'obligació de l'Administració de preparar per a la vida independent els joves que estiguin sota una mesura de protecció des de dos anys abans de la seva majoria d'edat particularment en acolliment residencial o en situació d'especial vulnerabilitat, una vegada complerta aquesta edat, sempre que ho necessitin, amb el compromís de participació activa i d'aprofitament per part d'aquestes persones.
- Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, modificada per la Llei orgànica 8/2006, de 4 de desembre, per la qual es modifica la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors.
- Reial decret 1774/2004, de 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors.
- La Llei 18/2014, de 15 d'octubre, d'aprovació de mesures urgents per al creixement, la competitivitat i l'eficiència; en especial, el títol IV, que estableix el Sistema Nacional de Garantia Juvenil, que té com a finalitat principal que el col·lectiu de joves no ocupats ni integrats en els sistemes d'educació o formació i que siguin majors de 16 anys i menors de 25 —o menors de 30 anys, en el cas de persones amb un grau de discapacitat igual o superior al 33 %—, puguin rebre una oferta d'ocupació, educació contínua, formació d'aprenent o període de pràctiques després d'acabar l'educació formal o de quedar aturades.
- La llei 39/2015 de 1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques i la llei 40/2015 de 1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic que deroguen a la llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú.
- Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei general de la Seguretat Social; específicament, l'article 274, punt 2. Preveu com a beneficiaris del subsidi per desocupació els menors alliberats d'un centre d'internament en el qual hagin estat ingressats com a conseqüència de cometre fets tipificats com a delicte, sempre que, a més d'haver estat privats de llibertat per un temps superior a sis mesos, en el moment de l'alliberament siguin majors de 16 anys. També s'entenen compreses en aquesta situació les persones que hagin finalitzat un tractament de deshabituació de la drogodependència, sempre que hagi durat un període superior als sis mesos i se'ls hagi suspès la pena privativa de llibertat en aplicació del que es preveu en l'article 87 del Codi penal. (Anteriorment, el derogat Text refós de la Llei 1/1994, de la Seguretat Social.)
- El Pla Estratègic Nacional d'Infància i Adolescència (2013-2016), aprovat per l'Acord de Consell de Ministres de 5 d'abril de 2013.

Autonòmica

- Llei 8/1997, de 18 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de tutela, acolliment i adopció de menors.
- Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears quant a la responsabilitat patrimonial de l'Administració.
- Llei 10/2006, de 26 de juliol, integral de la joventut de les Illes Balears, que en els títols II i III regula el conjunt de polítiques de promoció i integració de la joventut, definides com totes aquelles actuacions i iniciatives destinades a possibilitar-ne l'emancipació i el desenvolupament personal, i també a promoure i fomentar la integració i la participació efectives del jovent en la vida política, econòmica, social i cultural. Entre les polítiques previstes destaquen especialment les que tenen per objecte l'emancipació dels joves, sobretot en relació amb l'habitatge, l'educació i l'ocupació.

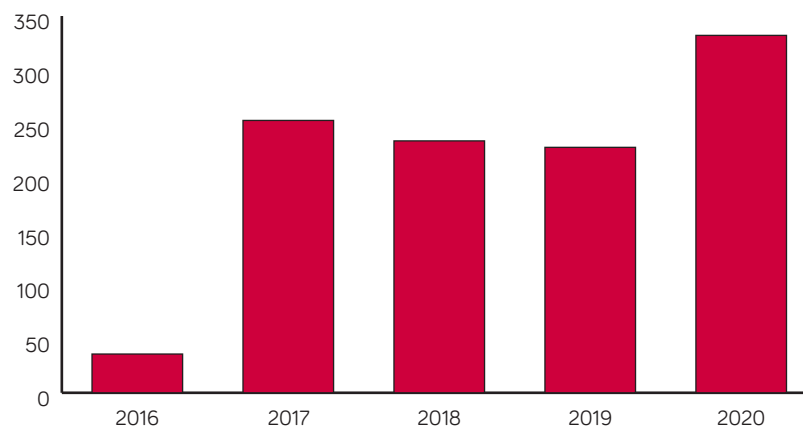
- Estatut d'autonomia de les Illes Balears, en la redacció que s'hi dona en la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer. En l'àmbit de la defensa i la promoció dels drets socials dels ciutadans de les Illes Balears, estableix que l'actuació de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears s'ha de centrar primordialment, entre d'altres, en els àmbits corresponents a la defensa estratègica de la família, a la protecció específica i la tutela social dels menors, i a l'assistència social a les persones que pateixin marginació, pobresa o exclusió social. S'ha de prestar una atenció especial als articles 30 i 70 pel que fa a la distribució competencial en matèria de protecció a la infància i l'adolescència.
- Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears; en especial, la distribució competencial en matèria de serveis socials que fa el títol III de la Llei.
- Llei 7/2015, de 10 d'abril, per la qual s'estableix el marc regulador dels processos d'autonomia personal de menors que han estat sotmesos a una mesura de protecció o reforma. Té per objecte configurar el marc jurídic d'actuació de la Comunitat Autònoma en el disseny de mesures i actuacions dirigides a possibilitar la cobertura de necessitats bàsiques, personals i formatives dels joves sobre els quals s'exerceixi o s'hagi exercit alguna actuació protectora o judicial, a causa de la seva situació de risc, desemparament o conflicte social, per facilitar-ne la integració social i laboral. La disposició addicional única estableix que el Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha d'elaborar, en el termini màxim de dotze mesos des de l'endemà d'haver entrat en vigor aquesta Llei, un pla estratègic que inclogui les accions i els objectius per fer realitat l'existència d'una xarxa de suport eficaç per als joves inclosos en un programa d'autonomia personal.
- Decret 66/2016, de 18 de novembre, pel qual s'aprova la cartera bàsica de serveis socials de les Illes Balears 2017-2020 i s'estableixen principis generals per a les carteres insulars i locals.
- Decret 40/2017, de 25 d'agost, sobre els criteris d'autorització i acreditació dels serveis pels joves en procés d'emancipació, i de regulació de la renda d'autonomia personal per a joves que han estat sotmesos a mesures de justícia juvenil.
- Llei 9/2019, de 19 de febrer, de l'atenció i els drets de la infància i l'adolescència. S'hi ha actualitzat i ampliat la regulació dels drets que incloïa la Llei 17/2006, de 13 de novembre, la qual està derogada.
- Decret 41/2019, de 24 de maig, de modificació del Decret 52/2016, de 5 d'agost, de la renda per a persones en procés d'autonomia personal que han estat sotmeses a mesures administratives de protecció de menors, i del Decret 40/2017, de 25 d'agost, sobre els criteris d'autorització i acreditació dels serveis per a joves en procés d'emancipació, i de regulació de la renda d'autonomia personal per a joves que han estat sotmesos a mesures de justícia juvenil.
- Decret llei 10/2020, de 12 de juny, de prestacions socials de caràcter econòmic de les Illes Balears. En el capítol III del títol II regula la renda d'emancipació dels joves que han estat sotmesos a mesures administratives de tutela o guarda de protecció de menors, amb la finalitat de contribuir temporalment i fins als 25 anys al fet que, un cop acabada la institució de la tutela, puguin viure d'una manera autònoma i es puguin integrar gradualment en la vida laboral i social, sempre que acreditin que no disposen de recursos econòmics suficients i visquin d'una manera autònoma. Amb anterioritat, a les Illes Balears s'aprovà el Decret 26/2011, d'1 d'abril, pel qual es regulava la prestació per a persones sotmeses a tutela administrativa, amb una ajuda temporal i transitòria fins als 21 anys per a persones extutelades per l'Administració competent. Aquest decret fou derogat el mateix any per la Llei 9/2011, de 23 de desembre, de pressuposts generals per a l'any 2012.
- Resolució de la consellera d'Afers socials i Esports de 5 d'abril de 2019 per la qual s'aprova el procediment de pagament als joves emancipats amb problemes d'identificació.

2. AVALUACIÓ DEL PRIMER PLA ESTRATÈGIC D'AUTONOMIA PERSONAL DELS/LES JOVES AMB MESURA ADMINISTRATIVA DE LES ILLES BALEARS 2016-2020

Mitjançant el Pla Estratègic 2016-2020, es crea la Xarxa Pública de Serveis d'Emancipació de la Conselleria d'Afers Socials i Esports. Aquesta xarxa permet donar suport al procés integral de joves de 18 a 25 anys en procés d'autonomia personal que han estat objecte d'una mesura de protecció o d'una mesura de justícia juvenil, a través dels serveis de renda, habitatge i acompanyament.

La Xarxa Pública de Serveis d'Emancipació ha anat incorporant els joves als diferents serveis a mesura que s'han anat configurant. En els gràfics següents es quantifiquen els nous usuaris per anys i s'indica el nombre total d'usuaris atesos acumulat al llarg del període de vigència del Pla.

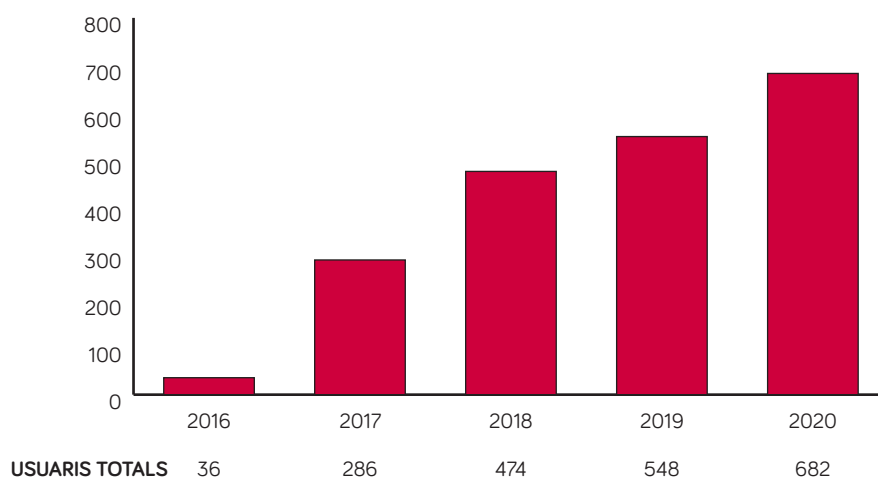
■ INCORPORACIONS A LA XARXA

USUARIS NOUS   36   253   234   228   332

Font: Servei de Famílies de la Direcció General d'Infància, Joventut i Famílies

■ USUARIS ATESOS A LA XARXA

Font: Servei de Famílies de la Direcció General d'Infància, Joventut i Famílies

En relació amb l'**objectiu 1** del Pla, de promoure accions específiques de **formació i inserció laboral** per a joves en procés d'autonomia personal, cal esmentar, en primer lloc, l'impuls que suposa el SOIB Jove per atendre les especificitats dels joves tant en procés de formació com en procés d'inserció laboral.

Durant aquest període s'ha promogut l'exempció de taxes per la inscripció en l'avaluació final de Batxillerat (Resolució de la consellera d'Hisenda i Administracions Públiques de 7 de gener de 2019 per la qual s'estableix l'actualització de les bases, els tipus de gravamen i les quotes tributàries de les taxes de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears).

Això ha permès facilitar l'accés d'aquestes persones als centres educatius i/o als centres per a persones adultes, per tal de garantir-ne la possibilitat d'obtenir una titulació acadèmica.

Es va dissenyar, implementar i supervisar un itinerari formatiu específic adreçat a l'adquisició de competències educatives i digitals, que permetin desenvolupar suficients habilitats informacionals, competències digitals i estratègies d'aprenentatge, encara que no es va dur a terme en no estar inclòs en el Catàleg Nacional de Qualificacions Professionals.

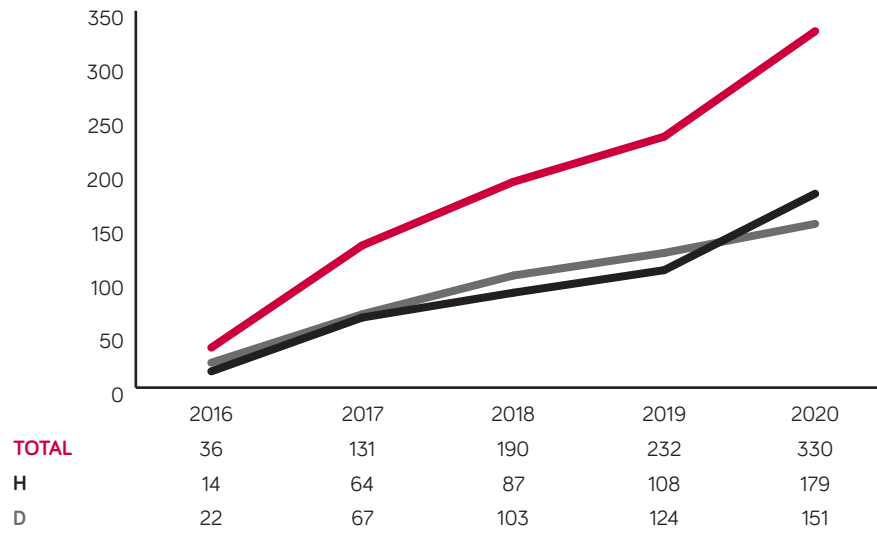
Pel que fa a dissenyar i desenvolupar serveis d'orientació laboral i social que facilitin una inserció efectiva en el mercat laboral, l'autoocupació i la integració social, es va fer una tasca d'estudi de quines professions podrien ser adequades i podrien augmentar l'ocupabilitat dels joves de la Xarxa, encara que no s'ha traduït en cap programa específic d'orientació laboral. Es varen signar convenis amb la Federació Hotelera i amb l'Afedeco per tal de facilitar insercions laborals (2016), i es varen materialitzar en dues contractacions, però no es va poder donar continuïtat al programa per manca de recursos humans.

En relació amb l'**objectiu 2**, de **garantir una prestació social** de tipus econòmic, s'ha fet el desplegament normatiu següent:

- Decret 52/2016, de 5 d'agost, de la renda per a persones en procés d'autonomia personal que han estat sotmeses a mesures administratives de protecció de menors (derogat).
- Decret 40/2017, de 25 d'agost, sobre els criteris d'autorització i acreditació dels serveis per a joves en procés d'emancipació, i de regulació de la renda d'autonomia personal per a joves que han estat sotmesos a mesures de justícia juvenil.
- Decret llei 10/2020, de 12 de juny, de prestacions socials de caràcter econòmic de les Illes Balears.

D'aquesta manera, el nombre anual de joves beneficiaris de la renda ha anat en augment, com es pot apreciar en el gràfic següent.

■ JOVES AMB RENDA PER ANYS

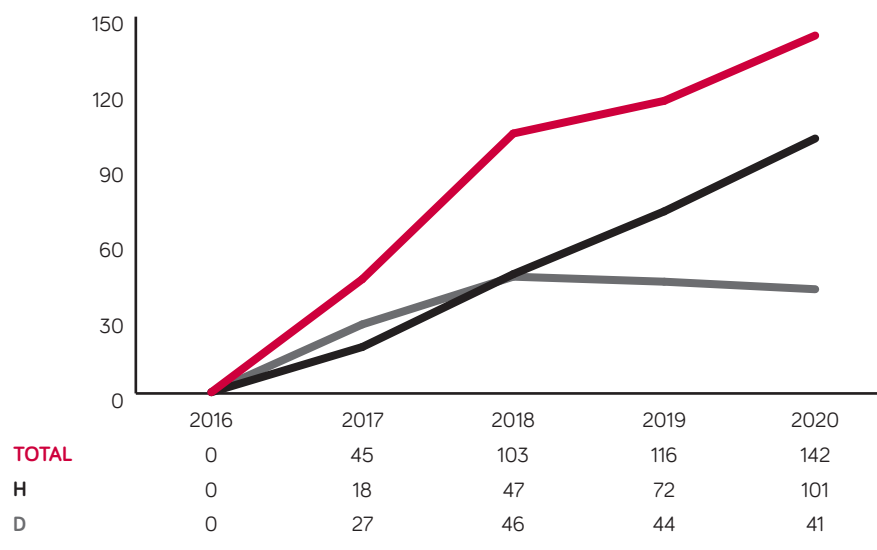
Font: Servei de Famílies de la Direcció General d'Infància, Joventut i Famílies

Per donar compliment a l'**objectiu 3**, de disposar d'**habitatges per a l'autonomia personal**, es va crear la xarxa d'habitatges d'emancipació, a través del Decret 40/2017, de 25 d'agost, sobre els criteris d'autorització i acreditació dels serveis per a joves en procés d'emancipació, i de regulació de la renda d'autonomia personal per a joves que han estat sotmesos a mesures de justícia juvenil.

Per posar a disposició de les persones joves habitatges d'emancipació i potenciar-ne la descentralització en tot el territori de les Illes Balears, cal apuntar que les primeres places d'habitatges estaven centralitzades a Palma, Ciutadella i Eivissa, mentre que ara es disposa de places a Binissalem, sa Pobla, Manacor, Inca i es Mercadal.

En el gràfic següent es recull el nombre d'usuaris del servei d'habitatge per anys.

■ USUARIS DEL SERVEI D'HABITATGE PER ANYS

Font: Servei de Famílies de la Direcció General d'Infància, Joventut i Famílies

En el gràfic següent es mostra l'evolució de les places del servei d'habitatge per illes.

■ PLACES DEL SERVEI D'HABITATGE

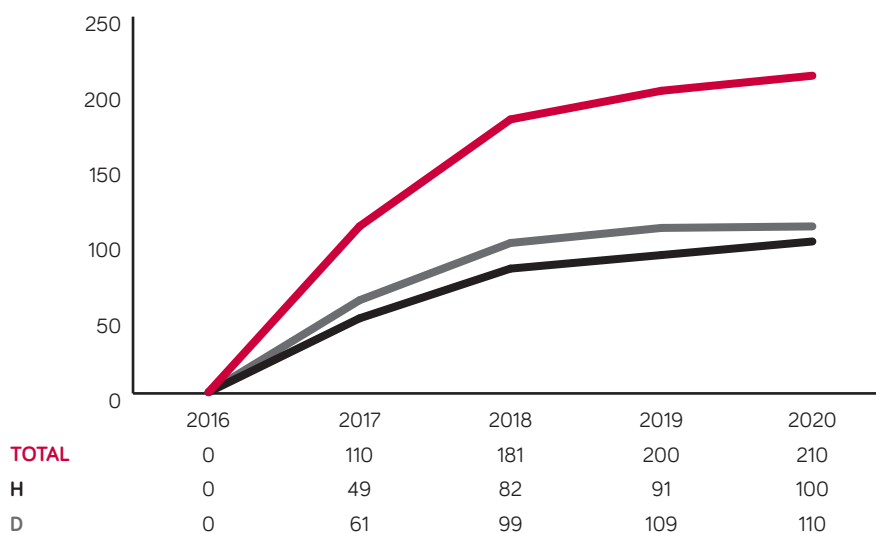
	2017	2018	2019	2020
Mallorca	52	53	61	87
Menorca	4	4	4	8
Eivissa	4	4	4	4
TOTAL	60	61	69	99

Font: Servei de Famílies de la Direcció General d'Infància, Joventut i Famílies

Cal assenyalar que la prestació d'acompanyament s'inclou dins la prestació d'habitatge, encara que també s'ofereix als usuaris que no estan dins el servei d'habitatge.

A continuació, es detalla l'evolució del nombre de joves beneficiaris del servei d'acompanyament, que no resideixen en un habitatge del servei de la xarxa d'emancipació.

■ JOVES BENEFICIARIS DEL SERVEI D'ACOMPANYAMENT PER ANYS

Font: Servei de Famílies de la Direcció General d'Infància, Joventut i Famílies

L'objectiu 4, de crear una xarxa complementària **d'espais socials i familiars** alternatius i referents per als joves, no s'ha duit a terme. De totes maneres, s'ha de destacar que en els plans educatius individuals es treballa l'activació de la xarxa de suport natural dels joves atesos i, encara que no s'ha desenvolupat d'una manera organitzada, s'ha treballat a escala més individual amb cada jove. Es preveu reprendre aquest objectiu en el proper pla estratègic.

3. SITUACIÓ ACTUAL DE PERSONES JOVES EN PROCÉS D'EMANCIPACIÓ EN L'ÀMBIT NACIONAL I A LES ILLES BALEARS I DADES QUANTITATIVES SOBRE ELS MENORS AMB ALGUNA MESURA DE PROTECCIÓ

3.1. Dades dels joves en procés d'emancipació

Si atenem a les dades proporcionades per l'Oficina Europea d'Estadística (Eurostat), l'edat mitjana d'emancipació a Europa és de 26 anys. En canvi, a Espanya l'edat mitjana d'emancipació és de 29 anys. Això suposa que els joves tutelats es veuen obligats a independitzar-se onze anys abans que els seus iguals.

Segons les dades del *Boletín de datos estadísticos de protección a la infancia* del Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030, ens trobam que el 2019 al nostre país es varen registrar 6.222 joves que varen complir la majoria d'edat i varen haver de fer front a la sortida del sistema de protecció. L'any 2018, en canvi, hi va haver 4.835 joves que varen sortir del sistema de protecció per haver complert la majoria d'edat. Constatam, per tant, un augment de 1.387 joves el 2019, si ho comparam amb l'any anterior.

3.2. Factors de risc

Hi ha factors de risc que, si bé incideixen d'una manera significativa en la població jove en general, ho fan amb més èmfasi dins el col·lectiu de persones joves extutelades o amb alguna mesura judicial. Es tracta de factors d'una importància significativa dins la trajectòria vital d'aquesta franja de població, com són l'absentisme escolar, l'atur o la contractació precària, i la dificultat d'accés a l'habitatge, factors que analitzarem a continuació.

Dins la Unió Europea, darrere Macedònia del Nord i Grècia, Espanya era el tercer país amb una taxa d'atur més alta per a la població d'entre 15 i 29 anys abans de l'aparició del covid-19. A Espanya ens trobam amb una joventut que, si abans d'aquesta nova crisi ja tenia una situació precària quant a la feina i a l'accés al habitatge, amb la irrupció del covid-19 pateix conseqüències sobre el mercat laboral que són encara pitjors.

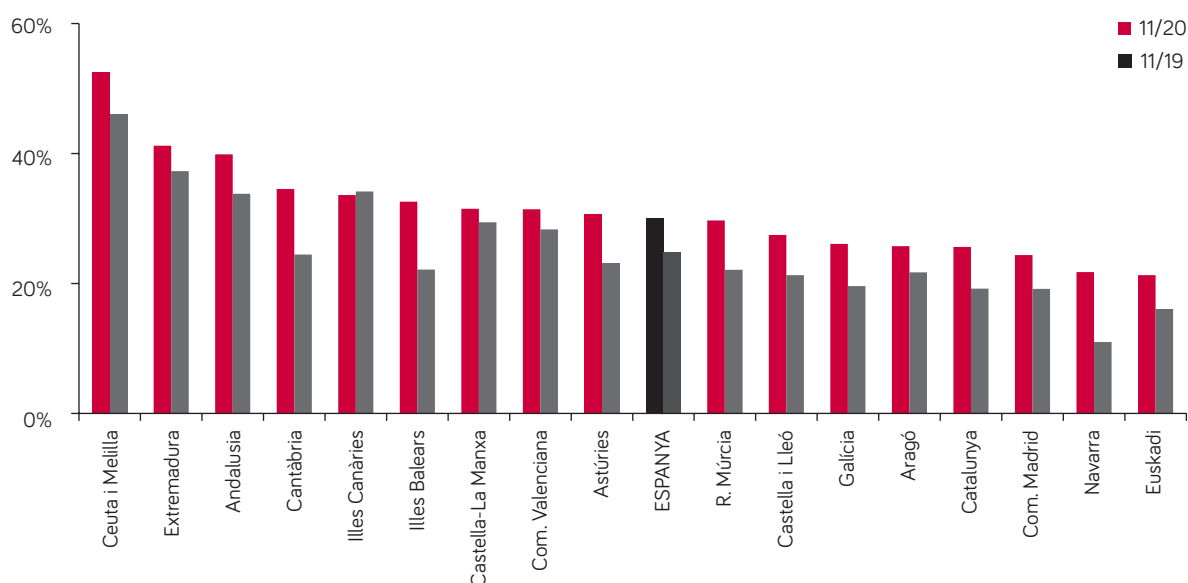
L'increment de la taxa d'atur va ser generalitzada en aquesta nova realitat, però en la població jove l'augment va ser més pronunciat i es varen superar inclús els 10 punts percentuals a les Illes Balears, a Cantàbria i a Navarra en tan sols un any.

Aquesta nova crisi del 2020 va afectar més les persones amb feines precàries i amb menor estabilitat. Varen desaparèixer, laboralment parlant, moltes de feines temporals, perquè no es varen renovar o es varen extingir els contractes. En el segon trimestre de 2020 a Espanya hi havia 1.034.465 persones joves amb contractes temporals, un 26,1 % menys que en el segon trimestre del 2019.

A les Illes Balears i a les Canàries, dues comunitats autònomes fortament dependents de l'activitat turística, que justament haurien d'haver començat la major plenitud després de la Setmana Santa, més del 40 % de les persones joves ocupades afirmaven haver patit un expedient de regulació temporal d'ocupació o trobar-se a l'atur parcial per raons tècniques o econòmiques.

A continuació, es presenta un gràfic de la taxa d'atur en l'àmbit estatal, que es pot comparar entre les diferents comunitats autònomes.

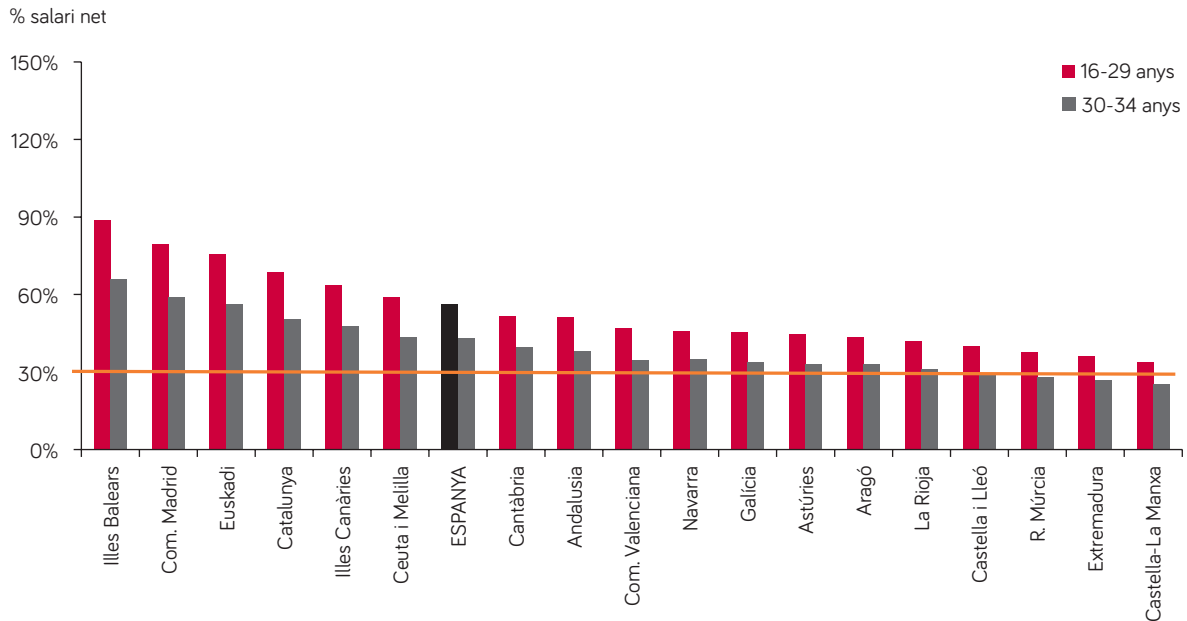
■ TAXA D'ATUR DE LA POBLACIÓ ENTRE 16 I 29 ANYS

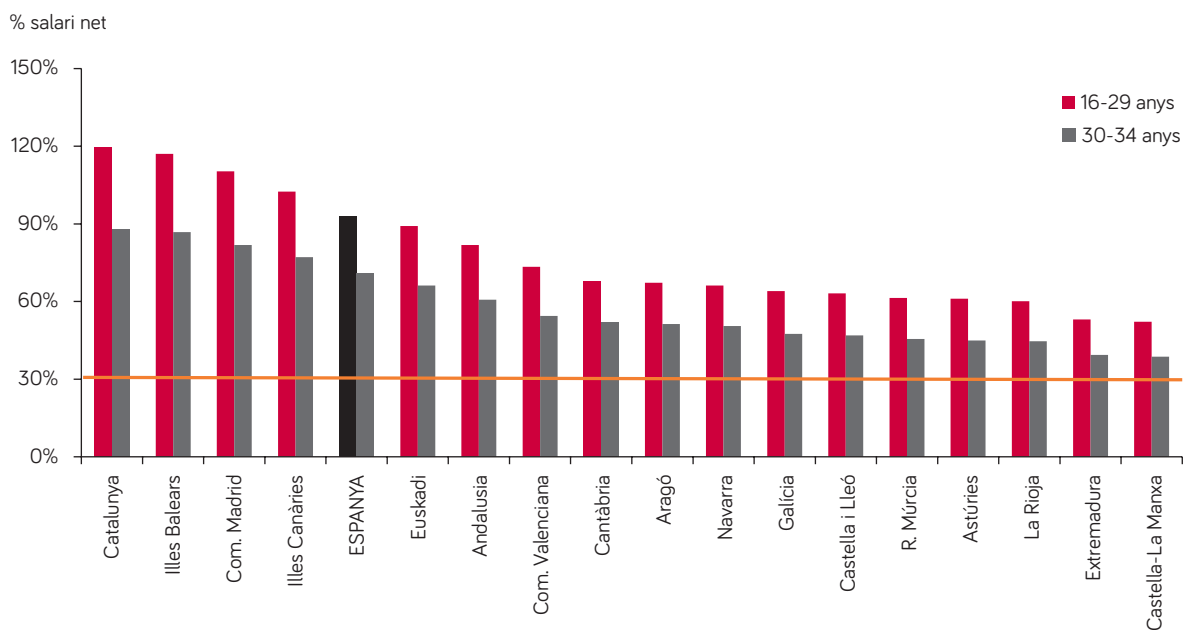
Font: Observatori d'Emancipació (primer semestre de 2020)

Quant a l'accés al habitatge, no es pot afirmar que la majoria de les persones joves a Espanya estiguin precisament en condicions de comprar un habitatge, ja que exigeix un estalvi previ fora del seu abast i una solvència econòmica a mitjà i llarg termini.

D'altra banda, suposa destinar més de la meitat del seu salari net, el 56,4%, tan sols a fer front al pagament de les quotes hipotecàries, quan el màxim tolerable acceptat per les entitats financeres és del 30 %. Aquest fet fa que el lloguer sigui la principal alternativa. Així el 58,8 % de les persones joves emancipades a Espanya el 2019 vivia de lloguer. No obstant això, no es constitueix com la via més econòmica, sinó tot el contrari: atendre als 904 euros al mes que, de mitjana, es demanaven a Espanya en el segon trimestre del 2020 equival al 92,9 % del salari net d'una persona jove.

■ COST D'ACCÉS DE COMPRA D'UN HABITATGE LLIURE PER A UNA PERSONA ASSALARIADA ENTRE 16 I 34 ANYS

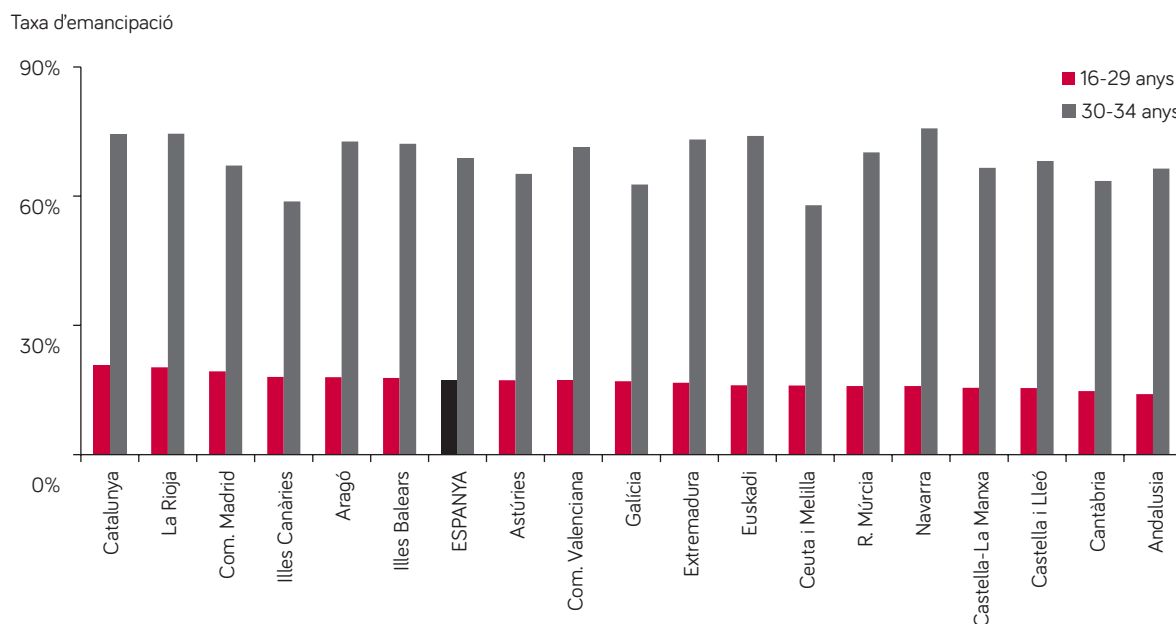
Font: Observatori d'Emancipació (primer semestre de 2020)

■ COST D'ACCÉS DE LLOGUER D'UN HABITATGE LLIURE PER A UNA PERSONA ASSALARIADA ENTRE 16 I 34 ANYS

Font: Observatori d'Emancipació (primer semestre de 2020)

Per tant, la situació del mercat laboral i les dures condicions del mercat de l'habitatge han minvat encara més l'emancipació residencial de les persones joves, que ha caigut a mínims històrics. En el segon trimestre del 2020 tan sols un 17,3 % de la població entre 16 i 29 anys residia d'una manera autònoma.

TAXA D'EMANCIPACIÓ RESIDENCIAL DE LA POBLACIÓ ENTRE 16 I 34 ANYS

Font: Observatori d'Emancipació (primer semestre de 2020)

Si s'atenem a les dades proporcionades per la Memòria d'actuacions dels policies tutors de les Illes Balears, en el curs 2018-2019 es varen donar les següents:

2.222 actuacions en l'àmbit escolar	947 actuacions per absentisme escolar
	223 actuacions en matèria de drogues
	762 actuacions en seguretat ciutadana
	290 actuacions de caire penal
2.816 actuacions amb menors fora de l'àmbit escolar	
173 actuacions en l'àmbit de les noves tecnologies (TIC)	

Dins les actuacions dutes a terme pels policies tutors del curs 2018-2019 referents a l'absentisme escolar, ens trobam amb 547 alumnes localitzats fora dels centres en horari lectiu, 284 que presenten absentisme crònic i intermitent, i 116 alumnes desapareguts dels sistema escolar.

Segons les dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional elaborades amb les variables educatives de l'enquesta de població activa (EPA) de l'Institut Nacional d'Estadística, la taxa d'abandonament escolar primerenc a les Balears va ascendir al 24,2 % l'any 2018, xifra que és la més elevada de l'Estat espanyol. La taxa d'abandonament escolar primerenc a Espanya el 2018 va ser d'un 17,9 %.

Si tenim en compte les dades segons el sexe, reflecteixen que en l'àmbit nacional el 13,1 % de les dones de 18 a 24 anys varen abandonar el sistema educatiu prematurament el 2019, enfront del 21,4 % dels homes.

Segons les dades de l'Anuari d'educació de les Illes Balears del 2020, la taxa d'abandonament en el primer any del total dels estudiants que varen començar un grau oficial a la Universitat de les Illes Balears (UIB) durant el curs 2015-2016 és del 27,2 %, i la taxa d'abandonament total és del 35 % per al conjunt de graus oficials de la UIB.

Respecte a la situació a les Illes Balears, convé remarcar que la destrucció de llocs de treball derivada de la pandèmia del covid-19 s'ha aguditzat especialment entre la població jove balear, la qual cosa es reflecteix en una forta

caiguda de la taxa d'activitat i feina. Així, va retrocedir la proporció de persones joves que treballaven, amb una taxa d'ocupació del 33,4 %. Conseqüentment, la taxa d'atur es va disparar fins al 32,6 %. L'atur és més acusat entre les dones, amb una taxa del 36 %, enfront d'un 29,7 % en el cas dels homes.

A aquest escenari, s'hi va afegir un mercat immobiliari molt excloent, de manera que no és possible accedir a l'habitatge en solitari ni amb els ingressos d'una llar jove sense sobrepassar el llindar màxim d'endeutament (30 % de la renda disponible). El pagament teòric del lloguer suposaria el 117,1 % del salari individual i el 88,9 % de la quota hipotecària. Amb una caiguda interanual de més de 3,3 punts, la taxa d'emancipació residencial en menors de 30 anys es troba en el 17,8 % en el segon trimestre de 2020.

3.3. Característiques específiques dels joves que han estat menors estrangers no acompanyats

Cal mencionar els menors estrangers no acompanyats (MENA), atès que l'increment del nombre de MENA que arriben a Espanya ha desbordat el sistema d'acollida i s'ha convertit en un dels reptes en matèria d'assumptes socials que en l'actualitat han d'afrontar tant el Govern espanyol com els governs de les comunitats autònomes receptores d'aquest col·lectiu. L'any 2018 la xifra pràcticament es va duplicar, en comptabilitzar 7.000 MENA al territori espanyol.

L'article 35.9 de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre els drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, recull que les comunitats autònomes han de crear programes destinats a incorporar els menors immigrants en el mercat laboral quan compleixin la majoria d'edat, sempre que tinguin l'autorització de residència i l'autorització de treball per desenvolupar una activitat laboral. No obstant això, la llei d'estrangeria ha endurit els requisits exigits als adolescents migrants per renovar el permís de residència, sobre la base de dues sentències del Tribunal Suprem.

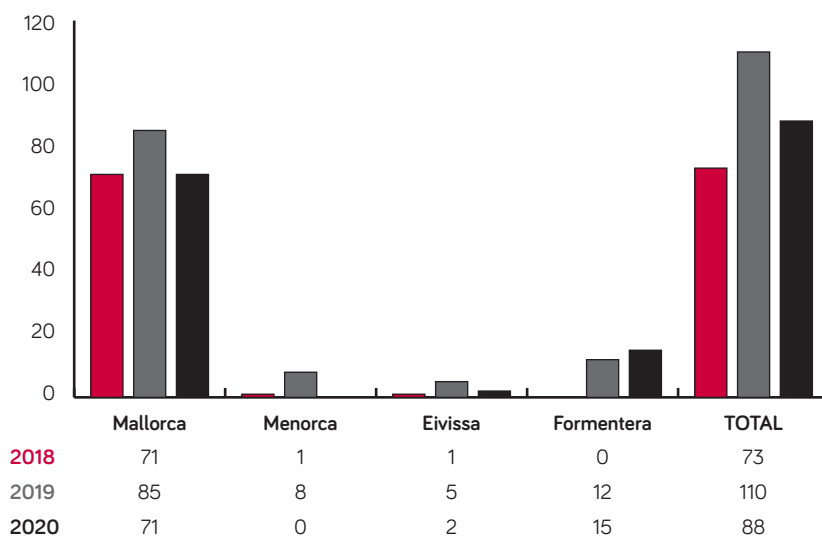
Els mitjans de vida que han d'acreditar han de ser propis, de manera que ja no es poden justificar ingressos derivats de prestacions socials o de les associacions que els acullen. «Aquests requisits impossibiliten renovar els permisos als joves així com es feia fins ara», tal com assenyala la directora de les llars d'emancipació de la Fundació Amigó Elisabet Marco. Ara la renovació depèn del fet que un jove migrant, normalment amb escassa formació, trobi una feina al país, on l'atur juvenil ascendeix al 43,9 %, segons l'Eurostat.

Per obtenir una autorització de treball, els ex-MENA han d'aconseguir una feina, amb un contracte laboral, la qual cosa no els resulta fàcil per diversos motius. Els tràmits per obtenir una autorització de feina comporten un cert temps i als empresaris els resulta més pràctic i immediat contractar joves espanyols o joves estrangers que es trobin a Espanya en altres circumstàncies, abans que els ex-MENA. D'altra banda, aquests joves no estan capacitats per fer tot tipus de feines, ja que solen tenir un nivell acadèmic molt baix i una formació professional escassa o nul·la i, en qualsevol cas, inferior a la dels joves espanyols o a la dels joves estrangers que són a Espanya en altres circumstàncies. El desconeixement o la falta de domini de l'idioma sol ser un factor comú en molts de casos.

La Federació d'Entitats amb Projectes i Pisos Assistits (FEPA) elabora anualment una enquesta. D'entre els 3.217 joves que es varen atendre el 2018 en l'àmbit nacional, tan sols el 49% dels joves varen obtenir el permís de residència, i el 12 %, el de residència i feina

A continuació, es detalla per anys el nombre de menors estrangers no acompanyats arribats a les Balears.

■ MENORS NO ACOMPANYATS ARRIBATS A LES ILLES BALEARS PER ANYS

3.4. Dades quantitatives sobre els menors amb mesures de protecció

3.4.1. Dades quantitatives sobre persones joves extutelades en l'àmbit estatal

Per persones joves *extutelades* s'entén aquells que han passat tota o part de la infància en el sistema de protecció, independentment de si han estat sota mesura de tutela o de guarda. Si atenem a les dades recollides en el *Boletín* núm. 22 de dades estadístiques de mesures de protecció a la infància del Ministeri de Drets socials i Agenda 2030, ens trobam que l'any 2019, a Espanya, el nombre d'infants i adolescents atesos pel sistema públic de protecció a la infància va ser de 50.272, xifra que suposa un increment del 0,57 % respecte de l'any 2018 (49.985).

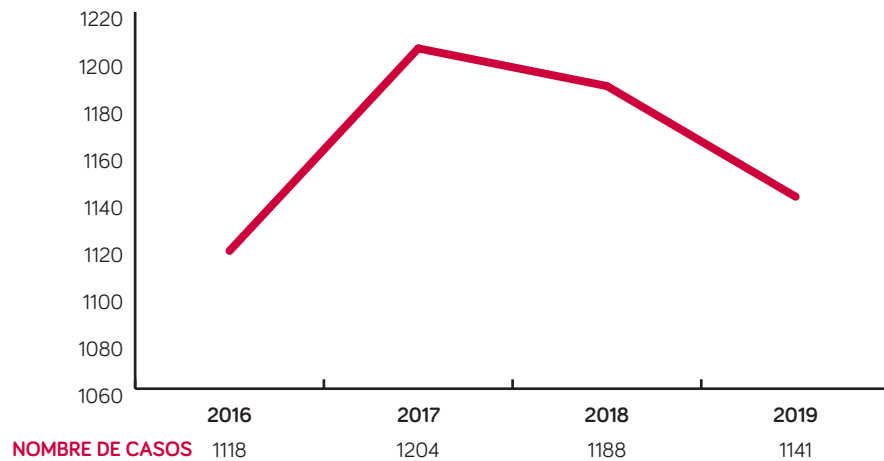
Amb relació al nombre d'acolliments residencials, el 2019 hi va haver un increment del 9 %, en passar de 21.283 el 2018 a 23.209 el 2019. Els acolliments familiars mantenen xifres similars a les de l'any anterior, ja que passen de 19.545 el 2018 a 19.320. Per tant, l'acolliment residencial augmenta la distància enfront de l'acolliment familiar. Així, els acolliments residencials suposen un 20,13 % més que els acolliments familiars.

Si tenim en compte les variables de l'edat i el sexe, predomina el sexe masculí en tots els grups d'edat i, especialment, en la franja d'edat de 15 a 17 anys. Respecte dels infants migrants no acompanyats, es constata que, respecte del 2018, s'han incrementat un 18,58 % el 2019. Els acolliments residencials suposen un 99,04 % del total de mesures (11.380), enfront dels 110 acolliments familiars. S'ha de destacar també la predominança del sexe masculí (93,91 %) enfront del femení (6,08 %).

3.4.2. Dades quantitatives sobre persones joves extutelades a les Illes Balears

A continuació, es detalla l'evolució per anys del nombre de menors atesos en el sistema de protecció.

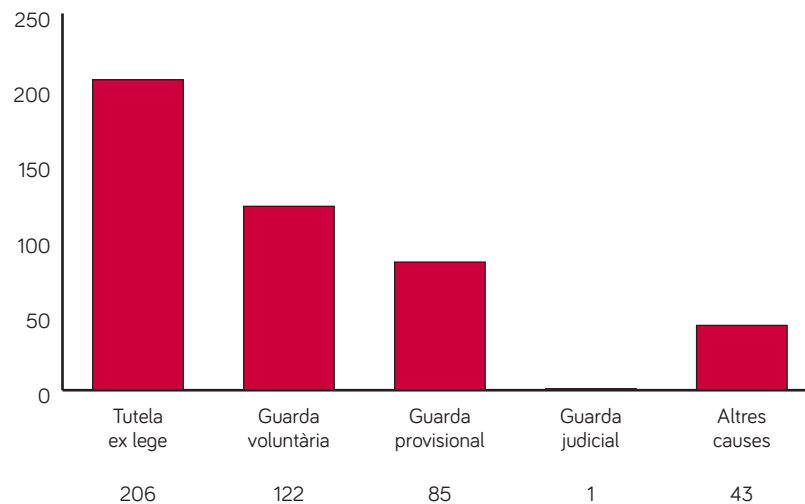
■ NOMBRE ACUMULAT DE CASOS ATESOS EN EL SISTEMA DE PROTECCIÓ (2016-2019)

Font: butlletins de dades estadístiques de mesures de protecció a la infància del Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030

A les Illes Balears el nombre acumulat de menors atesos en el sistema de protecció és de 1.141 el 31 de desembre del 2019. D'altra banda, el nombre de joves que varen entrar en el sistema de protecció durant l'any 2019 varen ser 457. D'aquests, 206 varen ser tuteles *ex lege*; 122, guarda voluntària; 1, guarda judicial; 85, guarda provisional, i 43, per altres causes.

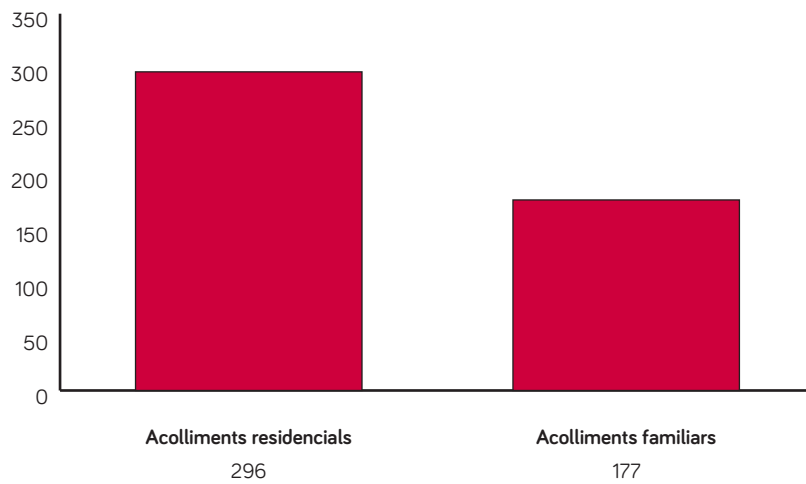
■ NOMBRE DE JOVES QUE VAREN ENTRAR EN EL SISTEMA DE PROTECCIÓ DURANT L'ANY 2019

Font: *Boletín* núm.22 de dades estadístiques de mesures de protecció a la infància del Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030

De les mesures adoptades per tipus de guarda (473 en total), 296 varen ser acolliments residencials, i 177, acolliments familiars. El desglossament per nacionalitats el 31 de desembre del 2019, quant a l'acolliment residencial a les Balears, dona com a resultat que 250 són espanyols, i 163, estrangers.

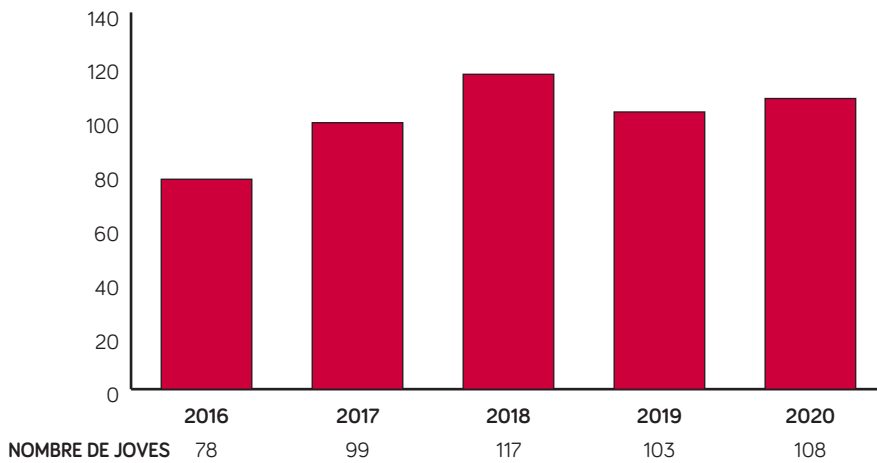
■ MESURES ADOPTADES PER TIPUS DE GUARDA DURANT L'ANY 2019

Font: *Boletín* núm. 22 de dades estadístiques de mesures de protecció a la infància del Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030

El nombre de joves que surten del sistema de protecció per complir els 18 anys ha anat en augment els darrers anys, com es pot apreciar en el gràfic següent.

■ JOVES QUE SURTEN DEL SISTEMA DE PROTECCIÓ

4. SEGON PLA ESTRATÈGIC D'AUTONOMIA PERSONAL DE LES ILLES BALEARS 2021-2025

Aquest 2n Pla Estratègic dona continuïtat al primer i va dirigit a les persones joves que han estat objecte d'una mesura de protecció o una mesura de justícia juvenil, que no poden retornar a la seva família nuclear i que han d'assumir un procés d'autonomia personal.

4.1. Principis rectors

D'acord amb el que estableix la Llei 4/2009, d'11 de juny, de serveis socials de les Illes Balears, en l'article 4 es defineixen els principis rectors dels serveis socials, en el quals se sustenta aquest Pla Estratègic d'Autonomia Personal:

- Responsabilitat pública
- Planificació
- Coordinació
- Prevenció
- Globalitat
- Normalització i integració
- Avaluació dels processos i dels resultats
- Solidaritat
- Participació cívica
- Intervenció comunitària
- Atenció personalitzada
- Foment de l'autonomia personalitzat
- Respecte pels drets de la persona

Al marge del que s'estableix reglamentàriament, altres principis socioeducatius que també es tenen en compte en aquest Pla són els següents:

- Llibertat
- Igualtat
- Coeducació
- Esforç i disciplina
- Solidaritat

- Respecte a la diversitat
- Formació íntegra

4.2. Principals línies estratègiques, objectius i accions

L'objectiu general d'aquest Pla continua en la línia de l'anterior, de facilitar la inclusió i la participació social del col·lectiu jove que s'hi defineix, mitjançant el suport, l'acompanyament i l'orientació en el procés envers l'autonomia i la maduració personal i professional.

En aquest sentit, es plantegen les línies estratègiques i/o objectius següents:

OBJECTIU 1. Mantenir la renda d'emancipació i ampliar les prestacions tècniques d'acompanyament i habitatge. Es pretén consolidar la tasca iniciada amb el primer Pla i millorar la prestació dels diferents serveis, com la prestació d'acompanyament i d'habitatge.

OBJECTIU 2. Promoure accions específiques de formació i inserció laboral per a joves en procés d'autonomia personal. Per donar resposta a les dificultats d'accés a formació i al mercat de treball, es proposen actuacions que els permetin fer una passa endavant en el procés d'autonomia personal.

OBJECTIU 3. Millorar la coordinació institucional, amb la finalitat d'enfortir els vincles entre les institucions i augmentar la participació dels joves en la dinàmica dels serveis.

OBJECTIU 4. Fomentar la participació dels joves en els serveis i sensibilitzar sobre la realitat de les persones joves extutelades, per tal millorar la percepció social envers el col·lectiu. Es tracta de conèixer millor les necessitats dels joves i també apostar perquè participin en la configuració dels serveis. La intenció, a més, és acostar la percepció social a la realitat dels joves d'aquest perfil per evitar els estereotips i les falses creences.

OBJECTIU 5. Crear una xarxa complementària d'espais socials i familiars alternatius i referents per als joves, per dotar-los d'entorns naturals més acollidors i integradors.

4.3. Elaboració, coordinació, participació, seguiment i avaluació del Pla

Per desenvolupar el nou Pla Estratègic s'han duit a terme unes sessions d'anàlisi de la situació actual i detecció de necessitats, en què participen una representant d'educació, una del SOIB, una d'habitatge, dos representants de les entitats de la FEIAB (Federació d'Entitats d'Infància i Adolescència de les Illes Balears) i APEIB (Associació Pro Emancipats de les Illes Balears), una educadora de medi obert i una experta en mediació intercultural.

També s'ha organitzat una sessió amb un grup de joves en procés d'emancipació per tal de conèixer-ne de primera mà les opinions i propostes. A través de les sessions s'han analitzat les dificultats a què s'enfronten els joves en procés d'autonomia personal i s'ha treballat en objectius per donar resposta a aquestes situacions.

Perquè aquest Pla sigui eficient i obtengui el màxim de resultats d'èxit és imprescindible establir sistemes periòdics de coordinació amb els serveis d'infància i família dels diferents consells insulars, articulacions internes amb serveis i recursos del mateix Govern, i articulacions externes amb centres residencials de protecció, amb educadors dels processos d'autonomia personal i amb la xarxa comunitària de serveis socials, per poder contribuir al procés socioeducatiu d'autonomia de les persones joves participants. En aquest sentit, els serveis socials comunitaris han de preveure incloure en la seva xarxa de suport els joves que estan en un procés actiu d'autonomia personal i no han estat beneficiaris de les diferents prestacions d'aquest Pla.

També s'ha de saber implicar la resta de conselleries de Govern de les Illes Balears que tenen a veure directament amb alguns objectius i accions que proposa el Pla, que són les següents:

- Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball
- Conselleria d'Educació, Universitat i Recerca
- Conselleria de Mobilitat i Habitatge

Per al seguiment de Pla, s'utilitzarà la metodologia de comissions de feina entre les administracions i les entitats implicades, amb reunions periòdiques de seguiment, avaluació contínua i reestructuració de les accions.

Tot aquest procés s'ha de poder complementar amb la signatura de convenis de col·laboració interinstitucional i amb empreses, amb l'optimització de recursos humans i amb el treball en xarxa.

4.4. Pressupost del Pla

La vigència del Pla és des de l'aprovació fins a l'any 2025.

2021		
Capítol I	Despeses de personal	165.782,70€
Capítol II	Concertació/contractació	1.456.000€
Capítol IV	Renda d'emancipació Famílies	1.100.000€ 20.000€
Capítol VI	Gestió: Menorca/Eivissa	110.000€
TOTAL		2.851.782,70

2022		
Capítol I	Despeses de personal	168.269,43
Capítol II	Concertació Formació	1.539.000€
Capítol IV	Renda d'emancipació Famílies	1.100.000€ 75.000€
Capítol VI	Gestió: Menorca/Eivissa	110.000€
TOTAL		2.992.226,94

2023		
Capítol I	Despeses de personal	170.793,47
Capítol II	Concertació Formació	1.570.000€
Capítol IV	Renda d'emancipació Famílies	1.100.000€ 100.000€
Capítol VI	Gestió: Menorca/Eivissa	110.000€
TOTAL		3.050.793,47

2024		
Capítol I	Despeses de personal	173.355,37
Capítol II	Concertació Formació	1.601.400€
Capítol IV	Renda d'emancipació Famílies	1.100.000€ 100.000€
Capítol VI	Gestió: Menorca/Eivissa	110.000€
TOTAL		3.084.764,37

2025		
Capítol I	Despeses de personal	175.955,70€
Capítol II	Concertació Formació	1.633.500€
Capítol IV	Renda d'emancipació Famílies	1.100.000€ 100.000€
Capítol VI	Gestió: Menorca/Eivissa	110.000€
TOTAL		3.119.455,70

El pressupost total del Pla (2021-2025) és de **15.099.023,18 euros**.

BIBLIOGRAFIA I FONTS CONSULTADES

Aldeas Infantiles (2020). *El inicio de la desprotección. La realidad de la infancia en acogimiento al cumplir la mayoría de edad*. Madrid: Aldeas Infantiles.

AMER FERNÁNDEZ, Joan (dir.) (2020). *Anuari de l'Educació de les Illes Balears 2020*. Palma: Universitat de les Illes Balears – Fundació Guillem Cifre de Colònia.

BÁRBARA, Marta (2009). «¿Quién me ayuda a hacerme mayor? El acompañamiento socioeducativo en la emancipación de los jóvenes extutelados». *Educación Social*, 42.

Consell de la Joventut d'Espanya (2020). *Observatorio de Emancipación. Balance general. Primer semestre 2020*. Madrid: Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030.

Conselleria d'Administracions Públiques i Modernització (2019). *Memòria d'actuacions del programa Policia Tutor de les Illes Balears, curs 2018-2019*. Palma: Govern de les Illes Balears.

Conselleria d'Affers Socials i Esports (2020). *Memòria d'acompliment d'objectius. Conselleria d'Affers Socials i Esports, 2019*. Palma: Govern de les Illes Balears.

Direcció General d'Infància Joventut i Famílies, dades estadístiques, 2019.

DIXON, Jo; STEIN, Mike (2005). *Leaving Care, Throughcare and Aftercare in Scotland*. Londres: Jessica Kingsley.

Federació d'Entitats amb Projectes i Pisos Assistits (FEPA).

Fundació Institut Socioeducatiu S'Estel (2020). *Memòria 2019*. Palma: Govern de les Illes Balears.

Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030 (2020). *Boletín de datos estadísticos de medidas de protección a la infancia. Boletín número 22. Datos 2019*. Madrid: Vicepresidència Segona del Govern, Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030.

MITCHELL, Barbara (2006). *The Boomerang Age. Transitions to Adulthood in Families*. Londres: Aldin.

Oficina Europea d'Estadística (Eurostat).

PEROJO, Ildefonso (2014). «La inserción social y laboral de los jóvenes tutelados y extutelados». Dins: Pérez Serrano, G.; De-Juanas, Á. *Educación y jóvenes en tiempos de cambio*. Madrid: UNED.

SILVENTE, Adriana (2020). «De niño protegido a vivir en la calle en un solo día: así se hacen adultos los menores migrantes». *Newtral.es*, 6 d'octubre.

SINCLAIR, Ian, *et. al.* (2005). *Foster Children: Where They Go and How They Get On*. Londres: Jessica Kingsley.

STEIN, Mike (2006). «Young people aging out of care: the poverty of theory». *Children and Youth Services Review*, 28/4.

UNICEF Espanya; UNICEF França (2020). *Más allá de la supervivencia. Cómo mejorar la intervención en Europa con niños y niñas migrantes no acompañados y separados que quedan fuera del sistema de protección*. Madrid: UNICEF, 2020.

VINAIXA MIQUEL, Mónica (2019). «La mayoría de edad: un mal sueño para los menores extranjeros no acompañados». *Cuadernos de Derecho Transnacional*, 11/1.

ANNEX

OBJECTIUS I ACCIONS DEL PLA D'AUTONOMIA PERSONAL DE LES PERSONES JOVES EXTUTELADES DE LES ILLES BALEARS 2021-2025

OBJECTIU 1. Mantenir la renda d'emancipació i ampliar les prestacions tècniques d'acompanyament i habitatge.						
Accions	Administració	Temporització				
		2021	2022	2023	2024	2025
1.1. Mantenir la renda d'emancipació.	Conselleria d'Afers Socials i Esports	X	X	X	X	X
1.2. Mantenir i ampliar les prestacions d'habitatge.	Conselleria d'Afers Socials i Esports	X	X	X	X	X
1.2.1. Ampliar les places d'habitatge en el conjunt del territori de les Illes Balears.	Conselleria d'Afers Socials i Esports	X				
1.2.2. Crear un espai habitacional grupal per facilitar el procés d'emancipació de les persones joves extutelades.	Conselleria d'Afers Socials i Esports	X	X			
1.2.3. Crear la prestació econòmica per a famílies disposades a facilitar la convivència de joves extutelats a la seva llar.	Conselleria d'Afers Socials i Esports	X	X			
1.2.4. Crear un programa de recerca d'habitatge de lloguer per a les persones joves extutelades.	Conselleria d'Afers Socials i Esports		X	X		
1.3. Mantenir i ampliar les funcions de la prestació tècnica d'acompanyament.	Conselleria d'Afers Socials i Esports	X	X	X	X	X
1.3.1. Facilitar l'accés als serveis terapèutics i de salut mental als joves del programa d'emancipació.	Conselleria d'Afers Socials i Esports / Conselleria de Salut i Consum		X	X	X	X
1.3.2. Crear el servei d'assessorament jurídic per a la informació i supervisió jurídica de les persones joves extutelades que tenen dificultats administratives per regular la seva situació administrativa i laboral.	Conselleria d'Afers Socials i Esports		X			

OBJECTIU 2: Promoure accions específiques de formació i inserció laboral per a joves en procés d'autonomia personal						
Accions	Administració	Temporització				
		2021	2022	2023	2024	2025
2.1. Vetlar perquè els professionals referents dels joves tinguin informació actualitzada sobre l'oferta formativa i els tràmits i dates d'inscripció.	Conselleria d'Educació i Formació Professional	X	X	X	X	X
2.2. Facilitar l'accés dels joves a les aules d'alfabetització dels centres d'educació de persones adultes (CEPAs).	Conselleria d'Educació i Formació Professional		X	X	X	X
2.3. Desenvolupar una orientació específica dins el Punt d'Orientació Acadèmica i Professional (POAP) de la Conselleria d'Educació i Formació Professional per orientar les persones joves extutelades i/o els educadors de referència.	Conselleria d'Educació i Formació Professional / Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball		X			
2.4. Facilitar als joves destinataris un acompanyament personalitzat en el trànsit cap a la millora de la seva ocupabilitat i la inserció laboral, dins el seu procés d'autonomia personal, mitjançant l'especialització dels equips del SOIB Jove envers aquest col·lectiu.	Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball		X	X	X	X
2.5. Preveure el col·lectiu de joves en procés d'autonomia amb alguna mesura administrativa com a prioritari en la selecció dels diferents programes de formació del SOIB als quals hagin estat derivats en el marc del seu itinerari personalitzat d'inserció.	Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball	X	X	X	X	X
2.6. Organitzar accions formatives en centres educatius i escoles d'adults adreçades a obtenir competències clau per afavorir la participació dels joves en formació conduent a aconseguir un certificat de professionalitat de nivell 2.	Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball			X	X	
2.7. Afavorir des del servei SOIB Empresa i el programa «Ocupació responsable» la inserció laboral dels joves destinataris mitjançant acords de col·laboració amb empreses privades de les Illes Balears.	Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball		X	X	X	X
2.8. Oferir un servei d'assessorament per a l'emprenedoria i acompanyament en el procés de creació de la iniciativa emprenedora.	Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball	X	X	X	X	X
2.9. Desenvolupar un programa de suport a la inserció laboral a través de la responsabilitat social corporativa.	Conselleria d'Afers Socials i Esports / Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball	X				

OBJECTIU 3. Millorar la coordinació institucional.						
Accions	Administració	Temporització				
		2021	2022	2023	2024	2025
3.1. Establir una comissió de seguiment de les accions del Pla entre les institucions (conselleries d'habitatge, educació, treball i estrangeria; Oficina d'Estrangeria; consells insulars...).	Conselleria d'Afers Socials i Esports		X	X	X	X
3.2. Mantenir, impulsar i millorar les comissions interinstitucionals existents a través de l'elaboració de protocols i instruccions de coordinació.	Conselleria d'Afers Socials i Esports	X	X	X	X	X
3.3. Millorar la col·laboració específica amb l'Oficina d'Estrangeria per abordar els aspectes jurídics i de documentació dels joves d'origen estranger.	Conselleria d'Afers Socials i Esports	X	X			

OBJECTIU 4. Fomentar la participació dels joves en els serveis i sensibilitzar sobre la realitat de les persones joves extutelades, per tal de millorar la percepció social envers el col·lectiu.

Accions	Administració	Temporització				
		2021	2022	2023	2024	2025
4.1. Millorar el coneixement de la realitat dels joves en procés d'emancipació.	Conselleria d'Afers Socials i Esports		X	X	X	X
4.2. Fomentar la participació dels joves en els serveis a través d'enquestes, jornades...	Conselleria d'Afers Socials i Esports		X	X	X	X
4.3. Fer una campanya per donar a conèixer la realitat de les persones joves extutelades.	Conselleria d'Afers Socials i Esports		X			

OBJECTIU 5. Crear una xarxa complementària d'espais socials i familiars alternatius i referents per als joves.

Accions	Administració	Temporització				
		2021	2022	2023	2024	2025
5.1. Oferir als joves en procés d'autonomia personal la possibilitat de comptar amb famílies i persones significatives amb les quals es puguin relacionar en moments de necessitat i d'esbarjo.	Conselleria d'Afers Socials i Esports	X	X	X	X	X

